

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 09727

LOLA

Y. Kaminski

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

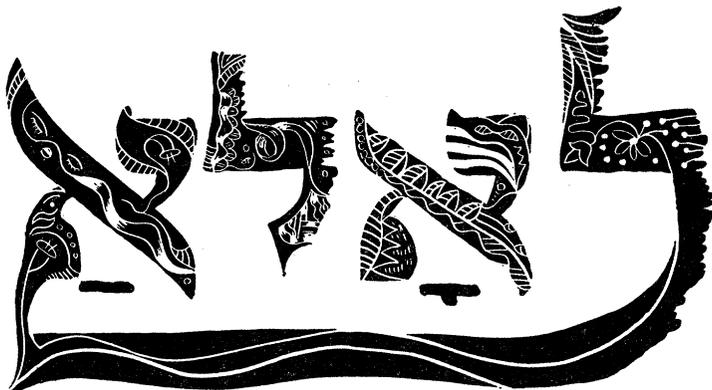
Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מעשיות פון א מיידעלע וואָס איז געווען אַנדערש

פֿון י. קאַמינסקי

אַרויסגעגעבן פֿון פּאַרלאַג „אַרבעטער-רינג“
ביים בילדונגס-קאָמיטעט פֿון אַרבעטער-רינג

ניר-יאַרק, נ. י.

LOLA

By J. KAMINSKY

Copyright 1951, by
THE EDUCATIONAL DEPARTMENT
OF THE WORKMEN'S CIRCLE
175 East Broadway
New York 2, N. Y.

Manufactured in U. S. A.

Designed by J. Kaminsky Art Printing
New York, N. Y.

לאַלאַ וויל ניט זיין אליין

פייגלען אַ מתנה

1

לאַלאַ איז אַ קליין מיידעלע,
זי איז אלט פיר יאָר.
לאַלאַ האָט אַ טאַטן,
לאַלאַ האָט אַ מאַמען,
אַבער לאַלאַ האָט ניט קיין ברודערל,
לאַלאַ האָט ניט קיין שוועסטערל,
זי איז איינע אליין בײַ איר טאַטע-מאַמע.
לאַלאַס טאַטע גייט אלע טאָג אַרבעטן
און די מאַמע אַרבעט אַ גאַנצן טאָג אין הויז.
די מאַמע גייט אַ גאַנצן טאָג.
לאַלאַ האָט ניט מיט וועמען צו רעדן,
זי האָט ניט מיט וועמען זיך צו שפּילן,
איז איר אומעטיק אליין.

2

לאַלאַ האָט אַ סך שפּילערייען.
זי האָט אַ ליאלקע, זי האָט אַ בער,
זי האָט אַ העלפּאָנט, זי האָט אַ האַז
און זי האָט אַ זשיראַף מיט אַ לאַנגן האַלדז.

רעדט לאַלאַ צו דער ליאַלקע — שווינגט זי.
 רעדט לאַלאַ צו דעם בער — שווינגט ער.
 רעדט זי צו דעם הערפּאָנט — שווינגט ער.
 רעדט זי צו דעם זשיראַפּ מיטן לאַנגן האַלדז
 — שווינגט ער אויך.
 איז איר אומעטיק, זייער אומעטיק.

3

איין מאָל אין דער פּרי זיצט לאַלאַ אויף איר בענקעלע.
 זי זיצט אויף איר בענקעלע און טראַכט.
 זי זיצט און טראַכט און טראַכט.
 ס'איז איר אומעטיק אַליין אין הויז.
 זי האָט ניט מיט וועמען צו רעדן,
 זי האָט ניט מיט וועמען זיך צו שפּילן.
 דער טאַטע איז ניטאָ אין הויז,
 ער איז בײַ דער אַרבעט.
 די מאַמע איז דאָ אין הויז,
 אַרבעט זי אַ גאַנצן טאָג — זי נײַט.
 זי האָט ניט קיין ברודערל,
 זי האָט ניט קיין שוועסטערל, —

און זי וויל אזוי מיט עמעצן רעדן!
 און זי וויל אזוי מיט עמעצן זיך שפילן!
 זי זיצט אַ לאַנגע צײַט אויף איר בענקעלע,
 זי זיצט און טראַכט און טראַכט.
 מיט אַ מאַל טוט זי זיך אַ הייב פֿון איר בענקעלע,
 זי לויפֿט אַרײַן אין וואַשצימער,
 וואַשט זיך אָפּ דאָס פנים,
 זי וואַשט די הענט מיט זיף
 און ווישט זיך אָפּ מיט אַ האַנטעך
 און פֿאַרקעמט די האַר מיט אַ קעמל.

4

נאָך דעם טוט זי אָן איר נײַ רױט היטעלע,
 זי טוט אָן איר נײַ ברויז מאַנטעלע,
 זי עפֿנט אויף איר טײַסטער און זי ציילט.
 זי ציילט די פענים וואָס זי האָט אין טײַסטער.
 לאַלאַ ציילט: איין פעני, צוויי פענים, דריי פענים,
 פֿיר פענים, פינף פענים — און מער נישט.
 לאַלאַ פֿאַרמאַכט דעם טײַסטער.
 זי זאָגט אַ גוטן טאָג דער ליאַלקע,
 זי זאָגט אַ גוטן טאָג דעם בער,

זי זאגט א גוטן טאג דעם העלפאנט,
זי זאגט א גוטן טאג דעם האן,
זי זאגט א גוטן טאג דעם זשיראף מיטן לאנגן האלדז
און זי לאזט זיך גיין צו דער טיר.
בני דער טיר בלייבט זי שטיין
און קוקט אויף דער מאמען ווי זי גייט.

5

דערנעט די מאמע ווי לאלא
שטייט בני דער טיר פארטראכט,
אנגעטאן אין די נייע קליידער,
פרעגט זי איר: —
„לאלא, קינד מינים, וואהין גייסטו אזוי פרי?“
ענטפערט לאלא:
— „איך גיי קויפן א ברודערל,
איך גיי קויפן א שוועסטערל פאר פינף פענים.
סאיז מיר אומעטיק אליין, בזויל גיט זיין אליין.
א גוטן טאג דיר, מאמע.“
טראכט די מאמע א ווילע און זי זאגט צו לאלא:
— „ווארט, מיין קינד, אויף מיר.“
די מאמע טוט אן אויף גיך איר מאנטל,
פארשליסט די טיר, זי נעמט לאלאן פאר א הענטל און
זיי לאזן זיך ביידע ערגעץ גיין.
אין גיכן זיינען זיי געקומען צו א גרויס, שיין הויז.

6

אין דעם שיינעם, גרויסן הויז זיינען געווען א סך, א סך
קינדער.
א סך יינגלעך, א סך מיידעלעך, שוועסטערלעך און
ברידערלעך.

האָט די מאַמע פֿאַרשריבן איר מיידעלע אין קינדער-
גאַרטן.

איצט גייט לאַלאַ אלע טאָג, אין קינדער-גאַרטן.
איצט איז לאַלאַן מערניש אומעטיק.

זי רעדט מיט די קינדער,

זי זינגט מיט די קינדער,

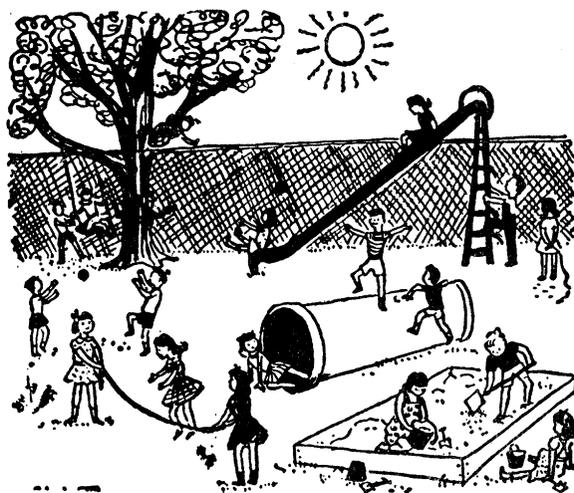
זי טאַנצט מיט די קינדער,

זי שפּילט זיך מיט די קינדער.

אלע קינדער פֿון קינדער-גאַרטן זיינען לאַלאַס
ברידערלעך,

זיינען לאַלאַס שוועסטערלעך.

לאַלאַן איז מער נישט אומעטיק.

אין קינדער-גארטן

1

לאַלאַ גייט אלע טאָג אין קינדער-גארטן.
לאַלאַ האָט ליב צו גיין אין קינדער-גארטן.
אין קינדער-גארטן האָט זי אַ סך פֿרײַנד.
אין קינדער-גארטן קומען יעדן טאָג
בעני מיט זײַן שוועסטערל עני,
פֿעני מיט איר ברודערל מעני,
לעני מיט איר שוועסטער-קינד דעני
און דאָבי מיט זײַן שוועסטער-קינד באָבי,
און נאָך און נאָך קינדער.
קומען יעדן טאָג אין קינדער-גארטן.

2

אלע אין דער פֿרי ברענגט די מאַמע
לאַלאַן אין קינדער-גארטן.
לאַלאַ שטייט אלע מאָל אויף פֿרי.
זי שטייט אויף ווען די מאַמע שטייט אויף,
זי שטייט אויף ווען דער טאַטע שטייט אויף.
לאַלאַ שטייט אויף פֿרי ווייל זי וויל זײַן
די ערשטע אין קינדער-גארטן.
לאַלאַ האָט אזוי ליב דעם קינדער-גארטן.

אין דער פֿרי, באַרד ווי זי שטייט אויף,
 טוט זי אָן די זאַקן, טוט אָן די שוּך
 און זי טוט אָן אַ קליידל. זי טוט דאָס אַלץ אַליין.
 לאַלאַ האָט ליב אַלץ צו טאָן אַליין.
 זי וואַשט דאָס פנים מיט זיף,
 זי וואַשט די הענט מיט זיף
 און רייניקט די ציין. זי טוט דאָס אַלץ אַליין.

לאַלאַ זעצט זיך צום טיש.
 זי זעצט זיך צום טיש
 עסן אַנבייסן.
 דער טאַמע זעצט זיך צום טיש,
 די מאַמע זעצט זיך צום טיש,
 זיי זעצן זיך עסן אַנבייסן.
 לאַלאַ עסט אַלץ, אַלץ וואָס די
 מאַמע גיט.
 לאַלאַ האָט ליב פֿרוכט.
 אַלע טאַג עסט זי פֿרוכט.
 אַ מאָל עסט זי אַ מאַראַנץ,
 אַ מאָל — אַן עפֿל,
 אַ מאָל — אַ באַר און אַ מאָל —
 אַ פֿלויס.

נאָך דעם אַנבייסן גייט דער טאַמע אַרבעטן.
 לאַלאַ טוט אָן איר מאַנטל, זי טוט אָן איר היטעלע,
 די מאַמע טוט אָן איר מאַנטל און איר היטעלע
 און זיי גייען ביידע אין קינדער־גאַרטן.
 לאַלאַ נעמט אַלע מאָל מיט פֿרוכט.

א מאַל נעמט זי א מאראני,
א מאַל נעמט זי אן עפל,
א מאַל נעמט זי א באר
און א מאַל נעמט זי א פלויס.
הינט האט זי גענומען אן עפל.

5

אויפן וועג זאגט די מאמע:
— „לאַלא, מיין קינד, זאג מיר נאָר
פאַר וואָס נעמסטו פֿון דער היים
פֿרוכט ווען דו גייסט אין קינדער-גאַרטן?
אין קינדער-גאַרטן קריגסטו פֿרוכט,
דו קריגסט דאָרט מילך און טאָרט,
פאַר וואָס נעמסטו פֿון דער היים
אַלע טאָג פֿרוכט מיט זיך?“
ענטפֿערט לאַלא, אז זי האָט ליב
די מילך און דעם טאָרט וואָס זי קריגט
אין קינדער-גאַרטן,
נאָר פֿרוכט האָט זי ליב דער מאמעס.
און לאַלא קוקט אויפֿן עפל
וואָס זי האָלט אין האַנט.

6

אין קינדער-גאַרטן איז שוין דאָ די לערערין.
די לערערין באַגעגנט לאַלאַן מיט אַ שמייכל.
— „גוט מאַרגן, לאַלאַ, אַ גוט מאַרגן דיר.
דו ביסט, ווי אַלע מאַל, די ערשטע.
די ערשטע אין דעם קינדער-גאַרטן.“
באַלד קומען מאמעס אָן מיט קינדער
און עס ווערט דער קינדער-גאַרטן פֿול

מיט יינגערלעך און מיידערלעך.
לאַלאַ לייגט אַוועק איר עפל אויף אַ טעלער
און דעם טעלער שטעלט זי אויף אַ טישל.

7

די קינדער זעצן זיך אויף בלויע בענקערלעך
וואָס שטייען אַרום אַ לאַנגן, רויטן טיש.
אויפֿן טיש לייגט
אַ סך פּאַפּיר פֿון אַלערליי קאַלירן:
רויט פּאַפּיר און בלוי פּאַפּיר,
גריין פּאַפּיר און ברוין פּאַפּיר,
שוואַרץ פּאַפּיר און געל פּאַפּיר,
אַ סך פּאַפּיר פֿון אַלערליי קאַלירן.
זיי זיצן אויף די בענקערלעך
אַרום דעם לאַנגן, רויטן טיש און זיי אַרבעטן.
זיי מאַלן בילדער.
זיי מאַלן בילדער מיט רויטער פּאַרב,

מיט ברויער פֿארב, מיט גרינער פֿארב.
 זיי מאַלן בילדער מיט ברוינער פֿארב,
 מיט שוואַרצער פֿארב, מיט געלער פֿארב.
 די קינדער מאַלן וואָס זיי ווילן,
 וואָס זיי ווילן נאָר אַליין.
 די קינדער האָבן ליב די אַרבעט.
 זיי האָבן ליב צו מאַלן בילדער.

8

דעני מאַלט אַ ברוין פֿערדעלע,
 עני מאַלט אַ שוואַרץ קעצעלע,
 לעני מאַלט אַ ברויע ליאָלקע,
 בעני מאַלט אַ גרינע מוין,
 באַבי מאַלט אַ געל שטיבעלע,
 דאַבי מאַלט אַ פֿייגעלע
 און לאַלאַ מאַלט אַן עפל,
 זי מאַלט און קוקט אויף איר עפל
 וואָס ליגט אין טעלער אויפֿן טישל.
 לאַלאַ קוקט און קוקט און זעט:
 איר עפל איז ניטאָ אין טעלער.
 וואו איז איר רויטער עפל?
 וואו איז דער עפל? וואו איז דער עפל?

9

זי קוקט אונטער די בענקלעך — ניטאָ דער עפל.
 די קינדער העלפֿן לאַלאַן זוכן דעם עפל —
 ניטאָ דער עפל.
 די קינדער קוקן אויף די בענקלעך
 און זיי זעען איין בענקעלע איז ליידיק.

קיינער זיצט ניט אויפן בענקעלע, אויף דאבים בענקעלע.
 וואו איז דאבי? — ניטא דאבי!
 זוכט מען דאבין אומעטום — ניטא דאבי, ניטא.
 זוכט מען אונטערן טיש,
 אונטער די בענקעלעך — ניטא דאבי!
 גייט מען אריין אין קיך —
 אַט, אַט איז דאבי! דאבי זיצט,
 זיצט אין א ווינקל פֿון קיך
 און עסט געשמאק אן עפל, לאַלאס רויטן עפל.
 צעלאכן זיך די קינדער, צעלאכט זיך לאַלא,
 צעלאכט זיך די לערערין.
 מע נעמט זיך פֿאר די הענטלעך
 און מע דרייט זיך אין א רעדל
 ארום דאבין און מע זינגט:

„דאבי, דאבי עסט אן עפעלע —
 א געזונט איר אין דעם קעפעלע.
 דאבי, דאבי עסט א באַרעלע —
 עס איז דאבי ניט קיין נארעלע.
 דאבי, דאבי, דאבי עסט א פֿלויס —
 וועט דאבי וואַקסן ווי א בויס.“

די קינדער און די לערערין זינגען,
 דרייען זיך אין א רעדל ארום דאבין
 און דאבי זיצט און עסט געשמאק לאַלאס רויטן עפל.

אין פארק

1

הינט האט לאלא געבראכט אין קינדער-גארטן
צוויי גרויסע שטיקלעך האניק-לעקער.
זי האט די צוויי גרויסע שטיקלעך האניק-לעקער
אוועקגעלייגט אויף א טעלער.
לאלא און די קינדער האבן זיך געזעצט
אויף די קליינע בענקעלעך
וואס שטייען ארום דעם לאנגן טיש.
אויפן לאנגן טיש ליגן א סך קליינע שערעלעך
און א סך פאפיר פון אלערליי קאלירן.
טרעפט וואס די קינדער טוען
מיט די קליינע שערעלעך און דעם פאפיר
פון אלערליי קאלירן?
זיי שערן אויס בילדער, אלערליי בילדער.
זיי שערן אויס וואס זיי ווילן נאר אליין.
זיי שערן מיט די שערעלעך און זינגען א לידעלע:

דו און איך און זי און ער,
שניידן בילדער מיט א שער.
דו און זי און איך און ער,
שניידן אויס א פערד, א בער.

זי און ער און איד און דו,
שניידן אויס א הונט, א קו.
זי און דו און ער און איד
שניידן אויס צוויי גרויסע שיד.
שער איד, שער איד פון פאפיר
בילדער פיל פאר דיר און מיר.

דעני שערט אויס א פערדעלע,
עני שערט אויס א קעצעלע.
לעני שערט אויס א העזעלע,
בעני שערט אויס א קיעלע,
באבי שערט אויס א הינטעלע,
דאבי שערט אויס א פישעלע,
און לאלא שערט אויס —
טרעפט — וואס לאלא שערט אויס?
לאלא שערט אויס א וועווערקע,
א וועווערקע מיט א לאנגן עק.

2

די קינדער הערן אויף צו שערן בילדער
און גייען צו די פענצטער צו.
אלע קינדער קוקן דורך די פענצטער,
זיי קוקן און זיי ווארטן.
קוקט די לערערין אויף די קינדער
וואס קוקן דורך די פענצטער.
זי קוקט און זי שמייכלט.
די לערערין ווייס וואס די קינדער
זעען דורך די פענצטער.
טרעפט, וואס די קינדער זעען דורך די פענצטער?

די קינדער זעען דורך די פֿענצער שניי,
 ווייבן, ווייסן שניי וואָס ליגט אויף די גאַסן.
 קוקט די לערערין אויף די קינדער,
 זי קוקט און זי שמייכלט.
 די לערערין ווייס וואָס די קינדער ווילן.
 טרעפֿט, וואָס די קינדער ווילן?
 זיי ווילן גיין אין פּאַרק, זיי ווילן זיך שפּילן,
 זיך שפּילן מיטן ווייבן, ווייסן שניי.
 הייסט די לערערין די קינדער זיך אַנטאָן
 די וואַרעמע מאַנטעלעך און היטעלעך
 און די וואַרעמע הענטשקעס.
 די לערערין העלפֿט די קינדער אַנטאָן
 די וואַרעמע ווינטער-קליידער.
 לאַלאַ טוט אויך אַן אירע וואַרעמע קליידער,
 איר וואַרעם מאַנטעלעך און היטעלעך
 און אירע וואַרעמע הענטשקעס.
 לאַלאַ טוט זיך אַן אַליין און נעמט מיט
 די צוויי שטיקלעך האַניק-לעקעך וואָס זי האָט היינט
 געבראַכט מיט זיך.
 די קינדער מיט דער לערערין
 לאָזן זיך פֿריילעכע אין פּאַרק.
 מע גייט אין פּאַרק דורך די גאַסן,
 דורך די פֿאַרשנייטע גאַסן,
 און מע זינגט אַ לידעלע:

פֿאַלֿט אַ שניי, ווייס און ווייך,
 פֿאַלֿט אויף גאַסן, וועגן.
 פֿאַלֿט אַ שניי פֿון דער הייך, —
 פֿאַלֿט פֿאַר קינדערס וועגן.

אין פארק שפילן זיך די קינדער
 מיטן ווייסן, ווייכן שניי.
 טרעפט, וואס זיי טוען ? —
 זיי מאכן שניי-מענטשעלעך.
 יעדער קינד מאכט א שניי-מענטשעלע.
 דעני מאכט א שניי-מענטשעלע,
 עני מאכט א שניי-מענטשעלע,
 לעני מאכט א שניי-מענטשעלע,
 בעני מאכט א שניי-מענטשעלע,
 באבי מאכט א שניי-מענטשעלע,
 דאבי מאכט א שניי-מענטשעלע
 און לאלא מאכט אויך עפעס,
 אבער ניט קיין שניי-מענטשעלע.
 טרעפט, וואס לאלא מאכט ?
 לאלא מאכט א וועווערקע פון שניי,
 א גרויסע וועווערקע פון שניי
 מיט א לאנגן, לאנגן עק.
 די קינדער געפעלט וואס לאלא מאכט.
 זיי לאזן איבער זייערע שניי-מענטשעלעך,
 נעמען זיך פאר די הענטלעך
 און מע דרייט זיך ארום דער שניי-וועווערקע
 מיטן לאנגן, לאנגן עק,
 מע דרייט זיך און מע זינגט א לידעלע :
 וועווערקע, וועווערקע מיטן לאנגן עק,
 דו גיי פון דאנען ניט אוועק.
 וועווערקע, וועווערקע מיטן לאנגן עק,
 זיי דא ביז דער ווינטער גייט אוועק.

געענדיקט זינגען, געענדיקט טאנצן,
 זעען די קינדער — ניטא לאלא,
 וואו איז לאלא? וואו איז לאלא?
 טרעפט, וואו איז לאלא?
 לאלא איז געשטאנען ניט ווייט,
 זי איז געשטאנען ניט ווייט אונטער א בוים.

אונטערן בוים ארום איר
 זינגען געשטאנען וועווערקעס
 און לאלא האט זיי געגעבן קליינע שטיקעלעך לעקעד.
 די וועווערקעלעך האבן מיט די קליינע פיסעלעך
 געהאלטן די קליינע שטיקעלעך האניק-לעקעד
 און געגעסן מיט די קליינע
 ציינדעלעך.

אז די וועווערקעס האבן געזען
 ווי די קינדערלעך לאזן זיך
 צום בוים,

זינגען זיי גיך-גיך ארויף
 אויפן בוים.

זיי זינגען ארויף אויפן בוים
 און געקוקט אויף די קינדער

און געגעסן
 מיט די קליינע

ציינדעלעך

די קליינע שטיקעלעך

האניק-לעקעד

וואס לאלא האט זיי
 געגעבן.

לאַלאַ און מערי לו

1

אז לאַלאַ איז געקומען פֿון קינדער-גארטן
דערציילט זי דער מאַמע, אז היינט האָט די לערערין
דערציילט אַ מעשה פֿון אַ ייִנגעלע און אַ מיידעלע,
וואָס גייען שוין אין שול און לערנען זיך דאָרט
לייענען און שרײַבן ייִדיש. און לאַלאַ זאָגט,
אז זי וועט מערניט גיין אין קינדער-גארטן.
זי וויל בעסער גיין אין שול,
דאָרטן וועט זי זיך לערנען לייענען און שרײַבן ייִדיש.
זאָגט די מאַמע:

— „דו ביסט נאָך אַ קליין מיידעלע,
אז דו וועסט ווערן אלט זעקס יאָר
וועסטו דעמאָלט גיין אין שול
זיך לערנען לייענען און שרײַבן ייִדיש.
אויף מאָרגן זאָגט לאַלאַ
אז זי איז איצט שוין אלט זעקס יאָר.
פֿרעגט די מאַמע:

— „ווי אזוי?“ זאָגט לאַלאַ: — „אַט אזוי!
נעכטן בין איך אלט געווען פינף יאָר,

בני נאכט בין איך געוואָרן אַלט זעקס יאָר,
 און איך בין שוין אַ גרויסע מיידל,
 און איך קען שוין גיין אין שול זיך לערנען
 לייענען און שרײַבן ייִדיש.
 לאַכט די מאַמע און זאָגט: — „ניין, מיין לאַלאַ,
 דערווייל ביסטו נאָך אַלט פינף יאָר.
 אין אַ יאָר אַרום וועסטו ווערן אַלט זעקס יאָר.“
 — „און ווי לאַנג“, — פֿרעגט לאַלאַ, — „איז אַ יאָר?“
 — „אַז מען איז אַ גוטע מיידל“, — זאָגט די מאַמע,
 „איז אַ יאָר ניט לאַנג.“

2

לאַלאַ שטייט און שווינגט און קוקט
 אין הויף אַרײַן דורכן פֿענצטער.
 — „גיכער, לאַלאַ, גיכער! מיר וועלן היינט קומען
 שפּעט אין קינדער-גאַרטן“, — זאָגט די מאַמע.
 אָבער לאַלאַ רירט זיך ניט פֿון אַרט.
 זי ווייזט דער מאַמען אויפֿן פֿענצטער.
 — „דו זעסט אין הויף דאָרט, זעסט?
 דאָס איז מערי לוו, דאָס שוואַרצע מיידעלע
 וואָס וואוינט דאָ מיט איר מאַמען
 אין קעלער פֿון אונדזער הויז.
 שטענדיק שטייט זי דאָ אין הויף אַליין.
 זי האָט ניט קיין טאַטן,
 זי האָט ניט קיין ברודערל,
 זי האָט ניט קיין שוועסטערל.
 איר מאַמע אַרבעט יעדן טאָג,
 זי ראַמט די היימען בני די שכנים.
 מערי לוו האָט ניט מיט וועמען זיך צו שפּילן.

שטענדיק שטייט זי אין הויף אליין.
 און זי האָט ניט קיין שפּילערניען.
 און זי האָט ניט קיין טעדי-בער,
 און זי האָט ניט קיין העלפּאַנט
 מיט אַ לאַנגער נאַז,
 און זי האָט אַפּילו ניט קיין העלפּאַנט
 מיט אַ קורצער נאַז.
 און זי האָט ניט קיין ליאַלקע,
 און זי האָט ניט קיין זשיראַפּ מיט אַ לאַנגן האַלדז,
 און זי האָט אַפּילו ניט קיין זשיראַפּ
 מיט אַ קורצן האַלדז.
 ס'איז איר אומעטיק אליין, זעסט, מאַמע?
 איך וועל גיין אין קינדער-גאַרטן
 אויב דו וועסט מיר לאָזן נעמען מערי לז
 מיט זיך אין קינדער-גאַרטן יעדן טאַג,
 וועט זי האָבן אַ סך ברידערלעך,
 וועט זי האָבן אַ סך שוועסטערלעך
 אזוי ווי איך, און זי וועט ניט זיין אליין.
 א-יאַ, מאַמע? זאַל זי גיין מיט מיר
 אין קינדער-גאַרטן אַלע טאַג, א-יאַ, מאַמע?"

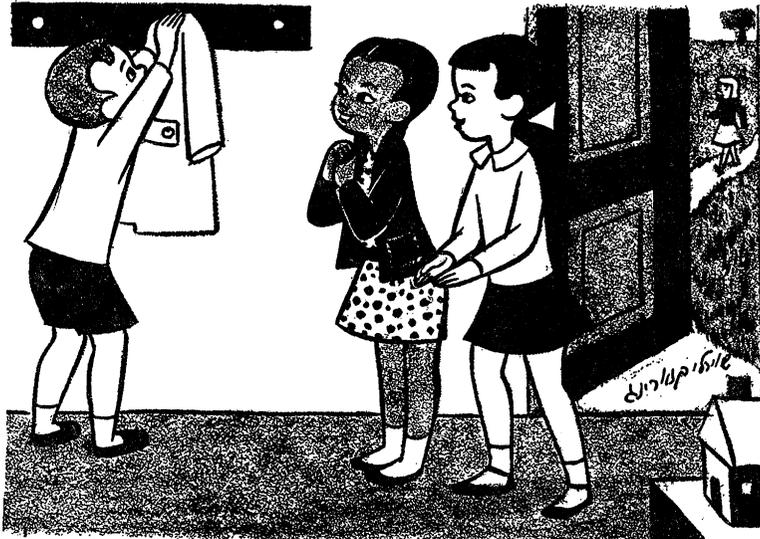
3

גלעט די מאַמע לאַלאַס קעפל און זי זאָגט:
 — „גוט, גוט. קום, לאַמיר פּרעגן מערי לז
 צי וויל זי גיין מיט דיר אין קינדער-גאַרטן יעדן טאַג.“
 אין הויף פּרעגט לאַלאַ מערי לז
 צי זי וויל גיין מיט איר אין קינדער-גאַרטן יעדן טאַג.
 מערי לז זאָגט גאַרניט, נאָר זי פינטלט
 מיט די גרויסע, שטילע אויגן.

כאפט זי לאלא פאר א האנט און אלע דריי
 לאזן זיך צום קינדער-גארטן גיין.
 אין קינדער-גארטן זאגט לאלאס מאמע
 דער לערערין עפעס אין דער שטיל.
 די לערערין קוקט אויף מערי לו און לאלא,
 זי שמייכלט און זי זאגט :
 — „קינדער, דאס איז מערי לו, לאלאס פריינד.
 זי וועט קומען יעדן טאג אין קינדער-גארטן.
 לאמיר מיט א לידל זי באגריסן.“
 די קינדער מיט דער לערערין האבן זיך געשמעלט
 אין א רעדל ארום מערי לו.
 זיי האבן זיך געדרייט און געזונגען פריילעך :

מערי, מערי, מערי לו,
 הער זיך איין און הער זיך צו.

מרא-לא-לא, מרא-לא-לא,
 מרא-לא-לא, לא-לא-לא,

דו וועסט מערניט זיין אליין,
וועסט אין קינדער-גארטן גיין.

טרא-לא-לא, טרא-לא-לא.
טרא-לא-לא, לא-לא-לא,

וועסט מיט אונדז זיך שפילן שיין,
וועסט שוין מער ניט זיין אליין.

טרא-לא-לא, טרא-לא-לא.
טרא-לא-לא, לא-לא-לא,

4

מערי לו איז געשטאנען אין מיטן.
טרערן זיינען איר געשטאנען
אין די גרויסע, שטילע אויגן.
אין א וויילע ארום האט זי מיטן ארעם

פֿאַרשטעלמט די אויגן און עם האָט זיך
דערהערט מערי לֹם פֿאַרשטיקט געלעכטערל:
כי־כי־כי, כאַ־כאַ־כאַ!
די קינדער האָבן אויפֿגעהערט זינגען
און האָבן זיך אויך צעלאַכט:
כי־כי־כי, כאַ־כאַ־כאַ!
לאַלאַ האָט אַרומגענומען מערי לֹ
און אַלע קינדער האָבן זיך געזעצט
אויף די בלויע בענקעלעך
אַרום דעם לאַנגן, רויטן טיש.

א לעבעדיק חנופה-דריידל

1

חנופה איז אויסגעפאלן א שניי.
דער שניי איז געפאלן א גאנצע נאכט,
דער שניי איז געפאלן א גאנצן טאג, —
דער שניי איז געפאלן אויף אלץ.
א טיפער שניי איז געלעגן אויף די דעכער,
א טיפער שניי איז געלעגן אויף די גאסן, —
א טיפער שניי איז געלעגן אויף אלץ!
לאלא איז היינט אויפגעשטאנען פרי.
היינט האט זי געוואלט זיין פרי אין קינדער-גארטן.
לאלא האט עפעס פאר די קינדער.
זי האט אן איבעראשונג פאר די קינדער.
„אוי, וועט דאס זיין אן איבעראשונג!“
טראכט לאלא און זי שמייכלט.
לאלא האט אנגעטאן ווארעמע קליידער,
זי איז אריין צו מערי לו און זיי זיינען
אזעק אין קינדער-גארטן.
אין קינדער-גארטן אויף דעם דויטן, לאנגן טיש
איז געלעגן פאפיר פון אלערליי קאלירן,
שערעלעך, קרייד און ליים אויף אויסצוקלעפן זאכן.

לאַלאַ און די קינדער זיצן
 אויף די בלויע בענקעלעך ארום דעם רויטן מיש.
 די לערערין שטעלט אוועק אויפן מיש
 א חנופה-לעמפל און זי זאגט:
 — „הינט איז חנופה, קינדער.
 חנופה איז א שיינער יום-טוב.
 מע צינדט ליכטלעך אין חנופה-לעמפל,
 מע שפילט אין דריידל, מע קריגט חנופה-געלט
 און מען עסט לאַטקעס“, —
 זי ווייזט די קינדער דאָס חנופה-לעמפל,
 ליכטלעך, א דריידל, און לייגט עס אלץ אוועק
 אויפן מיש און זי רעדט:
 — „שניידט אויס פֿון די קאַלירטע פּאַפּיר לאַטקעס,
 דריידלעך, חנופה-לעמפלעך.
 איר קענט אויך פֿון ליים אויסקלעפּן
 שיינע דריידלעך, לעמפלעך, לאַטקעס.“
 איז די קינדער געפֿעלן וואָס די לערערין האָט געזאָגט
 און מען האָט זיך גענומען צו דער אַרבעט.
 זיי האָבן אויסגעשאַרן אַלערליי דריידלעך, לעמפלעך,
 לאַטקעס.
 אַנדערע קינדער האָבן פֿון ליים אויסגעקלעפּט לאַטקעס,
 דריידלעך, לעמפלעך און ליכטלעך.
 און גאָר אַנדערע האָבן מיט קאַלירטע קרייז
 געמאַלן לעמפלעך מיט רויטע ליכטלעך.
 איז דער לערערין שטאַרק געפֿעלן וואָס די קינדער
 האָבן געטאָן, האָט זי גענומען דאָס חנופה-לעמפל
 וואָס זי האָט פֿריער אוועקגעשטעלט אויפן מיש

און אַנגעצונדן אַ ליכטל און אַלע האָבן געזונגען :
עס ברענט אַ ליכטעלע און שיינט,
ס'איז חנופה, חנופה היינט.
עס איז ליכטיק, וואַרעם און שייך, —
איז לאַמיר אַ טענצעלע גיין.

4

די גאַנצע צייט האָט לאַלאַ גאַרניט געטאָן.
זי איז געזעסן ביים טישל פאַרטראַכט און געשוויגן.
זי האָט ניט געקלעפט דעם ליים,
זי האָט ניט געשאָרן די פאַפירלעך, —
זי איז געזעסן און געטראַכט :
„איך האָב אַן איבעראַשונג! אַי, האָב איך
אַן איבעראַשונג!“ — און גאַרניט געטאָן.
די לערערין האָט געזען אַז לאַלאַ טוט גאַרנישט-נישט
און שוויגט.
אַבער ווען די לערערין און די קינדער האָבן גענומען
זינגען :

עס ברענט אַ ליכטעלע און שיינט,
ס'איז חנופה, חנופה היינט.
עס איז ליכטיק, וואַרעם און שייך, —
איז לאַמיר אַ טענצעלע גיין.
איז לאַלאַ אויפגעשפרונגען
און איז צוגעלאָפן צו דער לערערין.
— „איך וויל זיין אַ דריידל. כ'האָב ניט ליב
קיין פאַפירענע און ליימענע דריידלעך.
איך וויל זיין אַ דריידל, אַ לעבעדיק דריידל.
איר זעט? איר זעט?“
און לאַלאַ האָט זיך אַ לאַז געטאָן איבערן דייל.

לאַלאַ האָט זיך אַ שטעל געטאַן אויף די שפיץ-פּינגער,
 אויפֿגעהויבן די הענטלעך אין דער היד,
 זיך געגעבן אַ צי אויס, און ווי אַן אמת דריידל
 זיך געדרייט און געטראָגן איבערן צימער.
 זי האָט זיך גענויגט רעכטס, זיך גענויגט לינקס,
 זי האָט זיך גענויגט אין אַלע זייטן.
 און אַט איז זי געבליבן שטיין אין מיטן צימער אויף
 איין אָרט,
 זיך געשאַקלט פּאַמעלעך, פּאַמעלעך און צו ביסלעך
 זיך געבויגן, געבויגן צום דיל, זיך אויסגעצויגן —
 און אויס! לאַלאַ האָט געענדיקט דעם דריידל-טאַנץ.
 די לערערין און די קינדער האָבן זיך געדרייט
 אַרום לאַלאַ, זיי האָבן געטאַנצט און געזונגען:
 דריידעלעך, דריידעלעך דרייט זיך,
 יינגעלעך, מיידעלעך פּרייט זיך,
 ס'איז חנופה הינט אויף דער וועלט
 קריגט איר אַ סך חנופה-געלט.
 און די לערערין האָט געגעבן יעדן קינד אַ דריידל
 און חנופה-געלט.

לאַז וויל ניט שפּילן אסתר-מלכה

1

הינט זינען די קינדער אין קינדער-גארטן
שטארק פארנומען. זייער שטארק פארנומען.
זיי גרייטן זיך צו דעם יום-טוב פורים.
זיי גרייטן זיך צו שפּילן אין דער פורים-שפּיל
וואָס די קינדער און די לערערין האָבן צוגעטראַכט,
נאָך דעם ווי די לערערין האָט דערציילט
די שיינע פורים-מעשה.
די קינדער איז זייער שטארק געפּעלן די שיינע
פורים-מעשה, נאָר מער פֿון אלץ איז זיי געפּעלן
די מעשה פֿון דער שיינער מלכה אסתר
און פֿון איר קלוגן פֿעטער מרדכי.
גרייטן זיך די קינדער זייער שטארק
צו דעם שיינעם יום-טוב פורים.
זיי מאַלן און זיי פֿארבן און זיי שערן אויס פֿון פּאפּיר,
און זיי קלעפּן אויס פֿון ליים גראַנערס, המן-טאשן,
מאָנדעלעך און פֿארפּל, א פֿערדל אויף וועלכן
דער קלוגער מרדכי רייט און דער שלעכטער המן
פֿירט אים איבער די גאַסן.

הינט קלייבן די קינדער אויס פון זיך
ווער עס זאל שפילן די שיינע מלכה אסתר.
אלע קינדער ווייסן ווער עס וועט זיין אין דער שפיל
די שיינע מלכה אסתר, אלע ווייסן, —

יא, יא, אלע ווייסן!

ווען די לערערין האט געפרעגט די קינדער
ווער פון זיי זאל זיין אין דער פורים-שפיל די מלכה
אסתר,

האבן זיי אלע פריילעך אויסגעשריען:

— „לאַלא! לאַלא! לאַלא!“

די לערערין האט געשמייכלט און געקוקט אויף לאַלא.
לאַלא איז געזעסן מיט אראָפּגעלאַזטע אויגן
און אומעטיק געשוויגן.

— „לאַלא, וואָס ביסטו פּלוצעם אומעטיק געוואָרן

און דו שווינגסט?“ — האַט די לערערין געפרעגט, —

אלע ווילן אז דו זאלסט זיין די מלכה אסתר,

און מאַרגן איז דאָך פורים, לאַלא.

מאַרגן דאַרפסטו שפילן די מלכה אסתר.“

— „איך וויל ניט זיין די מלכה אסתר.

איך וויל ניט!“ — האַט לאַלא שטיל געענטפערט

און זיך ניט גערירט פון אַרט.

שפעטער, ווען די מאמעס זיינען געקומען
אהיים נעמען די קינדער, האַט די לערערין
לאנג גערעדט אין דער שטיל מיט לאַלאס מאמע.

די לערערין האָט איר דערציילט, אַז לאַלאַ
האָט זיך אָפּגעזאָגט צו זיין די מלכה אסתר
אין דער שפּיל, און זי האָט איר געבעטן זי זאָל
פרעגן לאַלאַן פֿאַר וואָס זי האָט זיך אָפּגעזאָגט פֿון דעם.
אין דער היים, נאָכן עסן, פֿרעגט די מאַמע:
— „לאַלאַ, קינד, פֿאַר וואָס האָסטו זיך אָפּגעזאָגט
צו זיין אין דער פֿורים-שפּיל די מלכה אסתר? —
אַלע ווילן דאָך אַז דו זאָלסט זיין די קיניגין.“
אַבער לאַלאַ זיצט און שווינגט און רעדט ניט.
— „נו, לאַלאַ, וואָס שווינגסטו, רעד, וואָס זאָגסטו
גאַרניט? —

אַ מאַמען דאַרף מען אַלץ דערציילן.“ —
האָט די מאַמע זיך בײַ איר געבעטן.
— „אַזוי, מאַמע.“ — האָט לאַלאַ אָנגעהויבן רעדן, —
„איך וויל ניט זיין קיין קיניגין.
איך וויל ניט שפּילן די מלכה אסתר.
אַ קיניגין דאַרף זיין אָנגעטאָן אין זינדס.
די קיניגין אסתר דאַרף זיין אָנגעטאָן אין אַ ווייס, זינדן
קלייד,
און איד האָב ניט קיין ווייס, זינדן קלייד,
און דו האָסט ניט קיין געלט מיר צו קויפֿן אַ ווייס,
זינדן קלייד. וויל איך ניט זיין די מלכה אסתר.“
און זי איז אַן אומעטיקע ווידער שפּיל געבליבן.

4

די מאַמע האָט גאַרנישט-נישט געזאָגט.
זי האָט געקוקט אויף לאַלאַן און געשוויגן.
נאָך אַ לאַנגן טראַכטן, גייט די מאַמע צו
צו איינע פֿון די שאַפֿעס און זי נעמט דאָרט עפעס זוכן.

זי האָט לאַנג געזוכט דאָרט אין דער שאַפֿע,
 ביז זי האָט פֿון דאָרט אַ קלייד אַרויסגענומען
 און דאָס געוווּזן לאַלאַן. — „דו זעסט, מיין קינד,
 דאָס קלייד? דאָס איז אַ ווייס, זינדן קלייד.
 דאָס איז מיין חופּה-קלייד. אין דעם חופּה-קלייד
 בין איך געגאַנגען מיט דיין מאַטן צו דער חופּה.
 איך וויל דיר פֿון מיין חופּה-קלייד איצט אויפֿנייען
 אַ קיניגלעך קלייד ווי עס פּאַסט
 פֿאַר דער שיינער מלכה אסתר,
 ווי עס פּאַסט פֿאַר מיין שיינער מלכה לאַלאַ.“
 און ניט וואַרטנדיק אויף לאַלאַס ענטפֿער,
 האָט די מאַמע דאָס חופּה-קלייד צעשניטן
 און אוועקגעזעצט זיך נייען אַ קיניגלעך קלייד פֿאַר
 לאַלאַן.

לאַלאַ איז די גאַנצע צייט געזעסן און געקוקט
 ווי די מאַמע ניט אויף דער מאַשין איר קיניגלעך קלייד
 און אַ וואַרט ניט אַרויסגערעדט.

די מאמע האט גענייט, גענייט און שטיל געזונגען:

פּוּרִים, פּוּרִים
 איז קיינער ניט אָרעם.
 אָרעם, און רינד
 זיינען פּוּרִים גלייך.
 אלע עסן, נאשן
 מאַנדעלעך און המן־טאשן.
 גראַנערס דרייט מען,
 טענצלעך גייט מען,
 די מגילה זאגט מען,
 שלח־מנות טראַגט מען.
 יאָ! יאָ! יאָ!
 פּוּרִים, פּוּרִים
 איז קיינער ניט אָרעם.

לאַלאַ באַקט מצות

1

לאַלאַ איז געזעסן אין קינדער-גארטן
און זיך צוגעהערט צו דער לערערין.
די לערערין האָט דערציילט די מעשה פֿון פסח.
זי האָט דערציילט פֿאַר וואָס יידן
עסן פסח מצה. זי האָט אויך דערציילט
ווי אזוי מע באַקט מצה.
לאַלאַ און די קינדער איז זייער געפֿעלן
וואָס די לערערין האָט דערציילט,
אַבער מער פֿון אַלץ איז לאַלאַ געפֿעלן
ווי אזוי מע באַקט מצות. זי האָט ליב מצה.
אַז מען עסט מצה — קנאַקט עס,
און דערנאָך צעגייט די מצה אין מויל — אַ מחיה.

2

אַז די לערערין האָט געענדיקט דערציילן,
זאָגט לאַלאַ, אַז זי וויל באַקן מצה.
לאַכט די לערערין און זאָגט, אַז זי
וועט אויסוואַקסן וועט זי באַקן מצה.

אבער לאלא זאגט אז זי וויל ניט ווארטן,
 זי וויל באקן מצות היינט, באָלד. זי ווייס שוין ווי אזוי.
 לאלא נעמט איר הברטע מערי לוי,
 זיי נעמען ביידע בלעכענע עמערלעך און לאפאטקעס
 און זיי גייען ארויס אין הויף פֿון קינדער-גארטן.
 אין הויף שטייען קעסטלעך מיט זאמד.
 לאלא נעמט אן א פֿול עמערל זאמד,
 ניסט אריין אהין וואסער און מישט.
 זי מישט די זאמד מיט וואסער,

מישט און קנעט מיט די הענטלעך די זאמד,
 מאכט פֿון זיי פלעצלעך, און מיט א קיילעכדיק שטעקל
 קאמטשעט זי איבער די פלעצלעך פֿון זאמד
 ביז עס ווערן דינע בלעטלעך, ווי מצה.
 אין דרויסן איז ליכטיק און ווארעם און די זון באקט
 לאלאס מצות.

די לערערין און די קינדער קוקן ווי לאלא און מערי לו
 באקן מצות פון זאמד. די לערערין פרעגט לאלא:
 — „נו, לאלא, עפעס גוטע מצה?“
 — „אואדע“, — זאגט לאלא, — „נאר מע קען עס ניט
 עסן.“

לאמיר אריין אין שטוב און עסן מצה.“
 די לערערין מיט די קינדער זינען אריין אין שטוב.
 די לערערין האט געגעבן יעדן קינד א שטיקל מצה.
 לאלא האט געקניט די מצה און געקוקט דורכן פענצטער
 אין הויף אריין ווי די זון באקט אירע מצות.

לאַלאַם ערשטער מיין

דער קינדער-גארטן איז פול מיט קינדער.
זיי זיצן אויף די קליינע בענקעלעך
ארום דעם רויטן טיש און זיי ארבעטן.
ווער עס שערט מיט א שערעלע, ווער עס פארבט
מיט א בערשטעלע און ווער עס מאַלט מיט רויטע קרייד.
די קינדער מאַלן, פארבן, שערן.
ווער עס מאַלט מיט רויטע קרייד א רויטע פאַן,
ווער עס פארבט מיט רויטע פארב א רויטע פאַן
און ווער עס שערט פון רויט פאפיר א רויטע פאַן.
היינט איז דער ערשטער מיין,
און די קינדער פֿייערן דעם ערשטן מיין.
אויפן גרויסן טאוול אויף דער וואנט איז אַנגעשריבן
מיט גרויסע, שיינע ווערטער:

מיין, מיין, מיין ערשטער מיין!
אלץ איז גרין אלץ איז ניין.
אלץ איז יונג, אלץ איז פֿרײַ, —
מיין, מיין, מיין ערשטער מיין!

די קינדער ארבעטן און הערן ווי די לערערין רעדט:
— „היינט ארבעט מען ניט אין די פֿאַבריקן.
ארבעטער און אלע וואָס האָבן לײַב פֿרײַהייט
גייען ארויס אויף די גאַסן און סקווערן,
און מיט פֿאַנען און מיט לידער און מיט מוזיק
מאַרשירט מען אין רייען איבער די גאַסן

און מע גיט זיך דאס ווארט, אז אלע מענטשן
זינגען ברידער, אז אלע מענטשן זינגען גלייך,
אז אלע מענטשן דארפן לעבן אין פרידן.
אלע מענטשן פון דער גאנצער וועלט.
די זון שיינט אריין דורכן פענצטער,
די קינדער ארבעטן און זינגען מיט דער לערערין
דאס לידל וואס איז אויפן טאוול:

מי, מי, מיין ערשטער מי!
אלץ איז גרין אלץ איז ניי.
אלץ איז יונג, אלץ איז פריי, —
מי, מי, מיין ערשטער מי!

נאכן זינגען זאגט לאלא אז זי וויל מע זאל
מארשירן אויף די גאסן ווי די גרויסע דארט.
די לערערין נעמט ארויס פון א קעסטל
רויטע רויזן און גיט יעדן קינד א רויז.
די מיידעלעך שטעקן אריין די רויזן אין די האר,
און די יינגעלעך שפיליען צו מיט שפילקעס
די רויזן אויף זייערע רעקלעך
און מע גייט ארויס אויף דער גאס.
די לערערין מיט די קינדער לאזן זיך צום פארק.
די קינדער מארשירן צו צוויי אין א ריי.
לאלא און איר חברטע מערי לו גייען
פארויס און אלע זינגען:

ווייסע, ברוינע, שווארצע, געלע,
מישט די פארבן אויס צוזאמען.
אלע מענטשן זינגען ברידער
פון איין מאטן און איין מאמען.

זומער ביים ים

Fest

1

זומער האָט זיך לאַלאַ אויך געלערנט אין קינדער-גאַרטן.
אַלע טאַג איז זי מיט מערי לוי געגאַנגען אין קינדער-
גאַרטן.

די קינדער זיינען אָפט געגאַנגען מיט דער לערערין אין
פאַרק.

אין פאַרק איז פֿריילעך, אין פאַרק איז שוין.
לאַלאַ האָט ליב דאָס גראַז, זי האָט ליב די ביימער,
זי האָט ליב די בלומען, זי האָט ליב די פייגעלעך,
און נאָך מער האָט זי ליב די וועווערקעס.
אין פאַרק איז דאָ אזוי פיל גראַז, —
אומעטום גראַז.

אין פאַרק זיינען דאָ אזוי פיל ביימער, —
אומעטום ביימער.

אין פאַרק זיינען דאָ אזוי פיל פייגעלעך, —
אומעטום פייגעלעך. אויף די ביימער פייגעלעך,
אויפן גראַז פייגעלעך, און אין דער הייד,
אין דער בֶּרֶמֶן — פייגעלעך.

און אין פאַרק זיינען דאָ אזוי פיל וועווערקעס, —
אומעטום וועווערקעס,

און לאַלאַ האָט אזוי ליב וועווערקעס!

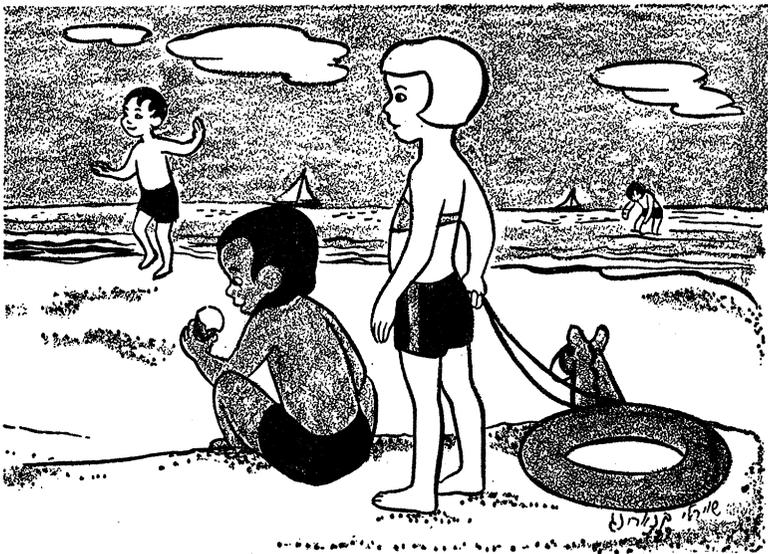
די פייגעלעך זיצן אויף די ביימער,
זיי זיצן אויפן גראָז, פֿליען אין דער לופטן,
זיי פֿליען און זיי זינגען:

יינגעלעך, מיידעלעך, משיר, משיר, משיר.
גיט אונדז קערנדלעך אָן אַ שיעור.

וואָרפֿן די יינגעלעך און מיידעלעך
קערנדלעך אָן אַ שיעור און די פייגעלעך
פיקן די קערנדלעך און זיי זינגען:

יינגעלעך, מיידעלעך, משיר, משיר, משיר.
אַ דאנק פֿאַר קערנדלעך אָן אַ שיעור.

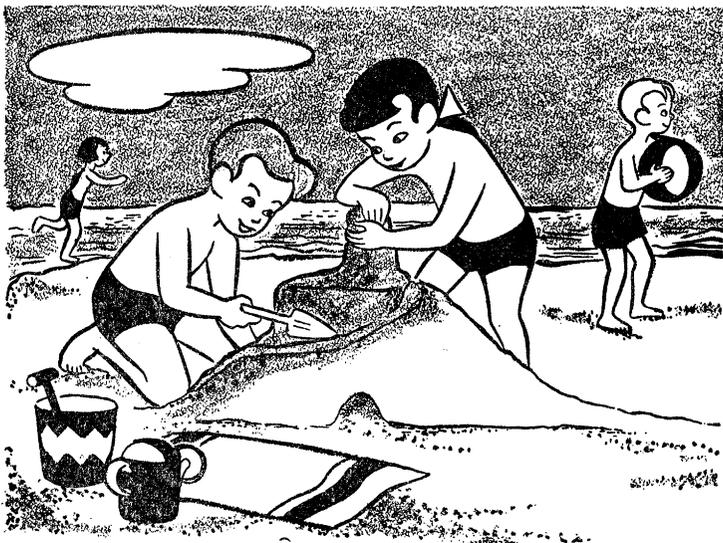
און די וועווערקעס אין פֿאַרק לויפֿן אַרויף אויף די ביימער,
לויפֿן אַראָפּ פֿון די ביימער, לויפֿן אום אויפֿן גראָז,
און אַז זיי זעען יינגעלעך און מיידעלעך,

back foot
 זעצן זיין זיך אויף די הינטערשטע פיסלעך
 און בעטן ביי די קינדער ניסלעך.
 לאלא נעמט אלע מאָל מיט אין קינדער-גארטן ניסלעך,
 און אז זי קומט אין פארק גיט זי
 די ניסלעך די וועווערקעס און זי זינגט:
 וועווערקעס, וועווערקעס
 מיט די קליינע פיסעלעך,
 מיט די שאַרפע ציינדעלעך,
catch the ball
 קנאקט, קנאקט מיניע ניסלעך.

איין מאָל איז די לערערין מיט די קינדער
 געפאָרן צום ים. לאַלא און מערי לֹו
 זיינען אויך געפאָרן צום ים.
 אוי, איז דער ים גרויס! אוי, איז דער ים טיף!
 און וואַסער, וואַסער, — אומעטום וואַסער, אומעטום!
 די קינדער האָבן אויסגעטאָן די שיכלעך,

די זעקעלעך און זינגען אריין אין וואסער.
און אין וואסער איז קיל, אזוי קיל — א מחיה!
לאַלאַ און מערי לוו האָבן אויך אויסגעטאָן די שיכלעך
און זעקעלעך און זינגען אויך אַריין אין וואסער.
און דאָס וואסער איז אזוי קיל, אזוי קיל — א מחיה!
פּלוצעם האָט לאַלאַ דערזען אַ קליין, שיין, פּישעלע.
דאָס פּישעלע האָט געטאָן אַ שפרונג אַרויס פֿון וואסער —
און איז באַלד צוריק אַריינגעשפרונגען אין וואסער.
לאַלאַ און מערי לוו האָבן זיך אַ לאַז געטאָן כאַפֿן
דאָס פּישעלע, אָבער דאָס שיינע פּישעלע
איז שוין געווען טיף, טיף, אין וואסער.

4

שפּעטער האָבן זיך די קינדער געשפּילט
מיטן זאַמד ביים ברעג פֿון ים.
זיי האָבן געמאַכט לאַטקעס פֿון זאַמד און עס געכאַקן
אויף דער זון.
זיי האָבן געמאַכט אַ הויז מיט הויכע ווענט,
און אַ הויכן, הויכן באַרג האָבן זיי געמאַכט
מיט אַ לאַנגן, לאַנגן טונעל אונטערן באַרג.
די לערערין און די קינדער האָבן זיך געררייט
אַרום דעם הויכן באַרג מיטן לאַנגן טונעל און געזונגען:

זאַמד בני דעם ים,	בויען מיר אויס
זאַמד אויף דעם ברעג,	טונעלן און ווענט.
זאַמד אומעטום,	לאַטקעס פֿון זאַמד
זאַמד אויפֿן וועג.	באַקט אויס די זון, —
זאַמד אין די האַר,	פּריילעך איז אונדו,
זאַמד פּולע הענט,	פּריילעך דערפֿון.

גייט אַ יינגעלע, גייט אַ מיידעלע אין שול זיך לערנען יידיש

1

לאַלאַ איז היינט אויפגעשטאנען פרי.
זייער פרי. פריער ווי אלע מאַל.
פאַר וואָס איז לאַלאַ אויפגעשטאנען פריער ווי אלע
מאָל? לאַלאַ ווייסט ניט פאַר וואָס.
זי ליגט אין בעטל און טראכט:
„איך בין שוין אַ גרויסע.
איך בין שוין אלט זעקס יאָר.
בין איך שוין טאַקע אַ גרויסע?
ווער איך שוין טאַקע אלט זעקס יאָר?
לאַלאַ הערט אויף טראכטן, זי הערט זיך איין.
זי הערט איר מאמעס טריט.
זי שפרינגט אראָפּ פון בעטל, לויפט אריין אין קיך
און פֿרעגט: — „מאמע, בין איך אַ גוט מיידעלע?“
— „אזאדע ביסטו, מיין קינד, אַ גוט מיידעלע,“ —
ענטפערט די מאמע.
— „בין איך אלע מאַל אַ גוט מיידעלע?“ —
רעדט ווייטער לאַלאַ.

„אלע מאַל, אלע מאַל. אַבער זאָג נאָר, צוליב וואָס
 דאַרפסטו דאָס וויסן? — פֿרעגט די מאַמע.
 — „דו געדענקסט, מאַמע,“ — הייבט לאַלאַ אָן, —
 „דו האָסט מיר געזאָגט, אז איך וועל ווערן אַלט זעקס יאָר,
 וועל איך מערניש גיין אין קינדערגאַרטן.
 איך וועל גיין אין שול זיך לערנען ייִדיש.
 דו האָסט מיר אויך געזאָגט, אז מען איז אַ גוטע מיידל
 איז אַ יאָר ניט לאַנג, דו געדענקסט, מאַמע?
 און איך בין שוין אזוי לאַנג אַ גוטע מיידל, אזוי לאַנג!
 בין איך שוין אַ גרויסע, און בין שוין אַלט זעקס יאָר,
 און איך קען שוין גיין אין שול זיך לערנען ייִדיש.“

2

אז לאַלאַ האָט געענדיקט רעדן,
 האָט זיך די מאַמע שטאַרק צעלאַכט,
 אזש טרערן זיינען איר געשטאַנען אין די אויגן.
 די מאַמע ווישט די טרערן פֿון די אויגן אויס און זאָגט:
 — „יא, מיין לאַלאַ, דו ביסט גערעכט, דו ביסט גערעכט.
 נאָר אין אַ פֿאַר טעג און דו ווערסט אַלט זעקס יאָר.
 דו וועסט שוין קענען גיין אין שול זיך לערנען ייִדיש.
 און ווי עס פֿאַסט פֿאַר אזא גרויסע מיידל,
 וואָס ווערט שוין אַלט זעקס יאָר,
 וועלן מיר מאַכן אַ שיינע שמחה צו דיין געבוירן־טאָג.
 און צו דיין שמחה ברענג אלע קינדער פֿון קינדער־
 גאַרטן און וועמען נאָר דו ווילסט אַליין.“
 שפעטער איז לאַלאַ אוועק צו מערי־לו
 און איר דערציילט פֿון דער שיינער שמחה,
 וואָס איר מאַמע גרייט צו איר געבוירן־טאָג,
 און ביידע זיינען פֿריילעכע אוועק אין קינדער־גאַרטן.

אין לאַלאַס הויז איז פֿריילעך.
 די שטוב איז פֿול מיט קינדער,
 מיט יינגעלעך און מיידעלעך
 אַנגעטאָן אין יום־טובֿדיקע קליידער.
 די קינדער זיצן אַרום דעם געדעקטן טיש,
 וואָס איז אַנגעשטעלט מיט ראַזשינקעס און מאַנדלען
 און אַן אַ שיעור געשמאַקע נאַשערייען.
 אין מיטן טיש שטייט אַ גרויסער טאַרט
 מיט זיבן דינע, לאַנגע ליכטלעך.
 לאַלאַ און מערי לוו זיצן אויבן אָן
 און זיינען גליקלעך און צופֿרידן.
 די קינדער עסן ראַזשינקעס און מאַנדלען
 און די געשמאַקע נאַשערייען,
 און זיי זינגען לידלעך וואָס זיי האָבן זיך אין קינדער־

גארטן אויסגעלערנט.
די לערערין פון קינדער-גארטן
און לאלאס טאטע-מאמע קוקן אויף די קינדער
מיט גוטע, שמייכלענדיקע אויגן.

4

א ביסל שפעטער האט לאלאס מאמע אנגעצונדן
די זיבן דינע ליכטלעך, וואס האבן אין טארט געשטעקט,
און אלע, די קינדער, די לערערין און לאלאס
טאטע-מאמע האבן געזונגען:

צו דיין געבוירן-טאג,
צו דיין געבוירן-טאג,
צו דיין יום-טוב הינט,
קומען דינע פריינד
און ווינטשן דיר,
און ווינטשן דיר,

א סך געזונט,
 א סך געזונט,
 און יארן און א שיעור,
 און יארן און א שיעור.
 לאלא האט מיט איין שטארקן בלאז אויסגעלאשן
 דאס פניער פון אלע זיבן ליכטלעך,
 די מאמע האט מיט א לאנגן מעסער
 דעם טארט צעשניטן און געגעבן יעדן קינד
 א שטיק פון דעם געשמאקן טארט.

5

דער מאמע האט צום טיש צוגעטראגן א פאפירן
 קעסטלעך און פון דארט ארויסגענומען א שיין ביכל
 און דאס געגעבן לאלא און געזאגט:
 — „דו זעסט, מיין קינד, דאס ביכל?
 פון דעם ביכל וועסטו אין שול זיך לערנען יידיש.
 דאס ביכל הייסט: גייט א יינגעלע, גייט א מיידעלע
 אין שול זיך לערנען יידיש.
 דו זאלסט דאס ביכעלע טייער האלטן.“
 לאלא נעמט דאס ביכל, זי קוקט אויף די שיינע גרויסע
 ווערטער,

זי טוט א כאפ א האנט פון איינעם פון די יינגלעך
 און זי לאזט אוועק זיך אין א טענצל און זי זינגט:

גייט א יינגעלע,	גייט א יינגעלע
גייט א מיידעלע	גייט א מיידעלע
אין שול זיך לערנען	אין שול זיך לערנען
יידיש.	יידיש.

די קינדער פאטשן מיט די הענטלעך,
שטעלן זיך אין א רעדל ארום לאלאן און דעם יינגל,
קלאפן צום טאקט מיט די פיסלעך
און זינגען:

גייט א יינגעלע,
גייט א מיידעלע
אין שול זיך לערנען
יידיש.

(ס ו 6)